

SOCIETAT LA BISBAL D'EMPORDÀ - 27 octubre 2019 2.00 h

MEMÒRIA L'IMPACTE DE LA GUERRA CIVIL A L'AJUNTAMENT BISBALENC

Depurats per Franco a la Bisbal

- L'historiador Manel Ferreres repassa 40 expedients de 41 funcionaris municipals i conclou que hi manca el de l'avaluador i delator de la resta
- Una desena d'empleats hi van perdre la feina pel testimoni que també va forçar executats

Imatge històrica de la Bisbal del segle passat, abans de l'esclat de la Guerra Civil, amb la qual el municipi ha il·lustrat la conferència de Ferreres i Gironella ARXIU COMARCAL DE LA BISBAL D'EMPORDÀ / FONTS EMILI CASAS.

EMILI AGULLÓ - LA BISBAL D'EMPORDÀ

Una desena dels 41 treballadors de l'ajuntament de la Bisbal d'Empordà van haver d'abandonar els seus llocs de treball després del final de la Guerra Civil, un altre vessant de la repressió que el règim franquista va aplicar al municipi, on la historiografia local tenia fins ara ben presents els noms dels tres condemnats a mort: Jaume Barris Batlle, Pere Payet Bou i Sebastià Viñas Pou, afusellats després dels respectius judicis sumaríssims. L'historiador local Manel Ferreres, però, s'ha centrat ara en l'impacte de la depuració dels funcionaris municipals, un 25% de l'administració local en aquell moment.

Ferreres ha consultat els expedients que es van emetre per assegurar la continuïtat dels 41 funcionaris que treballaven acabada la contesa a l'administració bisbalenca, tot i que només se'n conserven 40. "N'hi ha un de desaparegut, precisament el de la persona que va testificar en contra de molts dels altres", revela l'historiador. I dedueix que es tracta d'un antic funcionari que havia estat despatxat el 1936 per la militància subversiva, en un grupuscle dretà anomenat Acció Ciutadana, i rehabilitat posteriorment a partir del 1939, ja que fragments del seu testimoni, que suposadament remetien a l'expedient desaparegut, acaben provant els fets inculporis o exculporis de tota la resta. Consultant documents històrics del període, no resulta gaire complicat deduir que es tractava de Jaume Pino, que va ser nomenat cap del *Servicio de Investigación y Vigilancia* municipal. I va passar comptes.

L'"Ayuntamiento Nacional" que va assumir el govern bisbalenc, el 1939, va constituir una junta amb president, dos vocals i la participació, com a representants, del cap local de la Falange i el rector local, per avaluar la continuïtat dels treballadors, en interrogatoris on podien tenir el suport de dos testimonis que els avalessin. Amb els resultats del treball de camp, Ferreres –que ara vol obrir la investigació sobre els represaliats de dretes abans i durant el conflicte, i aclarir la situació a l'altre bàndol– va oferir dijous al vespre una conferència amb els resultats de la recerca –la casualitat del curt termini la va fer coincidir amb el dia de l'exhumació del dictador del sepulcre del Valle de los Caídos–, introduït per l'historiador Jordi Frigola i compartint taula amb un altre dels estudiosos del període al municipi, el doctor Emili Gironella, membre de la Reial Acadèmia Europea de Doctors.

Els executats, tres de cinc

Gironella va vincular les depuracions amb els tres afusellats bisbalencs: Barri i Viñas, per la vinculació al POUM, i Payet, per l'adscripció a la CNT. En aquests casos, tot i no treballar formalment per al consistori, sí que hi van arribar a estar vinculats durant la guerra, o com a regidors o en altres funcions. I no es van salvar tampoc dels testimonis de Pino. Hi va haver dos condemnats més a la pena capital, però se'n van acabar salvant en els anys successius, quan el clima de repressió màxima es va relaxar. Ferreres destaca que depurats i sentenciats "no van fugir perquè no pensaven que haguessin comès cap delictes de sang o acte que els pogués representar problemes". Però van errar el càlcul.

MÉS LLEGIDES

- 1. "Pedro Sánchez no pot fer deixadesa de funcions, pagarà cara la seva vanitat"**
- 2. Llargues cues als jutjats per autoinculpar-se en solidaritat amb els presos polítics**
- 3. Un mort i tres ferits en una baralla amb una trentena d'implicats a Badalona**
- 4. Marlaska assegura que quan va comparar la situació de Catalunya i d'Euskadi només es**